

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.
Telefonszám: 305.
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN
egész évre K 24— félévre . . K 12—
negyedévre K 6— egyhónapra K 2—

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN
egész évre K 28— félévre . . K 14—
negyedévre K 7— egyhónapra K 2-40

Kiadóhivatal Kárász-utca 9.
Telefonszám: 81.
Egyes szám ára 10 fillér.

Szeged, 1916.

V. évfolyam 170. szám.

Vasárnap, július 23.

LEGUJABB.

FRANKFURT: A Frankfurter Zeitung fentartással közli a Reuter-ügynökség azon jelentését, hogy Törökország és az Unió közötti komoly a feszültség. Az Unió fontolóra vette, hogy hadihajókat küldjön a Földközi-tengerre, amire okot a missziók vagyonának elfoglalása és a konzuli ügyvivőkkel való rossz bánásmód szolgáltatott. Törökország állítólag nem adott kielégítő választ az Unió kormányának.

BUKAREST: Az Adeverul az orosz-japán szerződéssel kapcsolatban azt írja, hogy Oroszország kötelezte magát Japánnak segítségére lenni egy amerikai-japán háború kitörése esetén, ha Anglia nem volna képes támogatni Japánt.

KOPENHÁGA: A Nacional Tidende párisi jelentése szerint a németek a tegnapi nagy angol-francia támadásra jól előkészültek. A támadást megelőzték azzal, hogy heves előretörést intéztek az angol jobbszárny ellen, ahol összekötő pont volt a francia sereggel.

GENF: A Petit Journal jelenti, hogy az angolok vesztesége felülmúlja a franciák verduni veszteségét. Ugy látszik, hogy a mostani háborúban fel kell áldozni a hadsereg felét, hogy győzhessenek.

ZÜRICH: A párisi sajtó katonai kritikái nagyon el vannak keseredve amiatt, hogy Longeuvalnál és Bellevilnél az angolok kitértek a németek elől.

STOCKHOLM: Rigai táviratok szerint tegnap reggel 8 órakor az egész orosz fronton olyan heves tüzérségi tűz dühöngött, hogy az egész város megremegett.

BERN: Az orosz frontról érkező hírek szerint Kuropatkin, Bruszilov és Evert hadseregéhez számos pótformáció érkezik a sziberiai tartalékokból. Az összes csapatokat a krími és kaukázusi vidékekről a török hadszíntérre vetették, csak a tatár formációkat vitték a lucki harctérre. Luck és Styr környékén óriási küzdelmek várhatók.

ROTTERDAM: A Times washingtoni jelentése szerint a semleges kormányok felkérték az Egyesült-Államok kormányát, hogy vegye át az angol fekete lista elleni akciókat. Ezzel a felszólalással kapcsolatban Amerikában a közhangulat igen izgatott és követelik az Anglia elleni fellépést. Az amerikai tiltakozás valószínűleg egy éleshangú nyilatkozat formájában megtörténik.

KOPENHÁGA: A Daily Telegraph értesülése szerint a Deutschland nagymennyiségű aranyrudat is vitt magával.

Csapataink sikere Tartarovnál.

— A Magura magaslatról elűzték az ellenséget. —
Egy honvéd különítmény bravurja. — Hindenburg frontján az orosz támadások kudarcot vallottak. —

BUDAPEST, július 22. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Tegnapról mára a helyzet nem változott. Bukovinában az ellenségnek a Kapul-hegy elfoglalására irányuló erőfeszítései újra eredménytelenek voltak. Csapataink Tartarovnál a Magura magaslatot, amelyet az ellenség rövid időre megszállott, ismét visszahódítottak.

Obertyn vidékén az ellenség felderítő osztagai fokozott tevékenységet fejtenek ki. Rargonál egy honvéd portyázó különítmény egy gépfegyverekkel felszerelt orosz főrsöt elűzött. Beresteczkótól nyugatra az új állásokat megszállottuk; ahol az ellenség helyenkint követte csapatainkat, visszavertük.

Az angolok és franciák vereségük után lemondtak az egységes támadásról.

— Erős légi harcok a nyugati fronton. —

BERLIN, július 22. A nagyfőhadiszállás jelenti: A Somme területén az ellenségnek az előző napon szenvedett veszteségteljes vereségük után tegnap kénytelenek voltak lemondani a nagy egységes támadásukról. Egyes részleges előtöréseket könnyűszerrel visszavertük vagy már kifejlődésükben elnyomtuk. A Foureaux erdőskében egy angol fészek megtisztítása alkalmával néhány tucat foglyot ejtettünk és kilenc géppuskát zsákmányoltunk. Az élénk tüzérségi harcok megszakításokkal tovább folytak.

A Champagneban, Massigestől északra ma reggel a franciáknak egy keskeny arcvonalon intézett támadása eredménytelen maradt.

A Maas mindkét oldalán a tüzérségi tevékenység időnként nagyobb hevességre fokozódott. Tegnapi reggel és ma éjszaka az ellenség támadásai a Fleury-i arcvonal szakaszon meghiusultak. Egyik járőrünk St. Dieuctől északkeletre a francia állásban

Lucktól nyugatra és a Stochod mentén nincs nevezetesebb esemény.

HÖFER altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

BERLIN, július 22. A nagyfőhadiszállás jelenti: Az Ekkau-kekkaui ut mindkét oldalán bradenburgi ezredek tovább dacolnak az erős orosz tömegtámadásokkal, amelyek délután újból megindultak és késő éjszakáig tartottak. Valamennyi támadás az ellenség legsúlyosabb veszteségei mellett összeomlott.

Az arcvonal többi részén nem volt jelentősebb esemény.

LEGFŐBB HADVEZETŐSÉG.

(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

14 embert elfogott.

A repülőgépszolgálat mindkét oldalán éjjel-nappal igen tevékeny volt. Az ellenségnek több bombatámadása csak csekély katonai kárt okozott. A lakosság sorából azonban részben áldozatokat követelt. Így Laonban, ahol ezen támadások egy aszszonyt súlyosan megsebesítettek és három gyermeket megöltek. Ellenségeink légi harcban hét repülőgépet veszítettek; még pedig négyet Bapaumétól délre, egyet egyet pedig Arrastól délkeletre, Bomblestől nyugatra és Roye mellett. Wintgens hadnagy a 10-ik és 11-ik, Höhdorf hadnagy pedig a 10-ik ellenfelét tette harcképtelenné. Öfelsége a császár báró Althaus főhadnagynak, aki Roye mellett egy francia kétfedelivel szemben győztes maradt, a pour le merité rendjel adományozásával fejezte ki elismerését.

LEGFŐBB HADVEZETŐSÉG.

(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Csatározások a Vojusánál

BUDAPEST, július 22. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) A Vojusa alsó folyásánál csatározások voltak.

HÖFER altábornagy,

a vezérkari főnök helyettese.

BERLIN, július 22. A nagyfőhadiszállás jelenti: A balkáni harctéren a helyzet változatlan.

LEGFŐBB HADVEZETŐSÉG.

(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Uj beruházások.

A városépítő munka komoly folytatása kezd olyan stádiumra jutni, hogy már is foglalkoznunk kell a hatóság terveivel. A tanács első határozata, amelyet szombaton hozott, bizonyára módosításokon megy még keresztül. A mai határozat megbeszélésével még sem végzünk fölösleges munkát. E szerény sorok nem kívánják a csálhatatlan bölcsesség mezében tetszelegni, rövidre szabott megjegyzéseink talán mégis alkalmasak a megfontolásra, a megbeszélésre és arra, hogy a mai határozat megváltoztatásához és kiegészítéséhez hozzásegítsenek.

A tanács nagyon helyesen kötéle beruházás között tesz különbséget. Az egyik közvetlenül, a másik közvetve hoz jóvedelmét. Az utóbbiak közé sorolja a hatóság a csatornázást és a burkolatot, amelynek építési költségeihez az amortizációt legegyszerűbben úgy tudná előteremteni, ha a város közönsége házankint, telkenkint, esetleg lakásonkint vállalná és fizelné a hozzájárulási költségeket. Ez a hozzájárulási költség — akármilyen keresztnevet is adunk neki — a vezeték révén új pótdó lenne és a részletekbe menő szabályozásnál kerületek, jóvedelmek, értékemelkedés és egyéb szempontok szerint változna. Itt jelentkezik az első nagyobb rés a mai városi politikán, amelyet mindig hibáztattunk és amelynek gyökeres és gyors reformját sürgettük. Nem lehet új szabályrendeleteket alkotni, bár a részletekbe menő, de azért életbevágó változtatásokat eszközölni addig, míg a legközelebbi jövő egész munkájára nincs egységes tervünk. Legutóbb elfogadtatta a tanács a közgyűléssel a vízdió fölemelését és a házbérfillér behozatalát célzó javaslatát. Ez újabb terheket jelent a polgárságon, amely állami adóban is az eddiginél jóval többet lesz kénytelen fizetni. A háboru befejezése után nem halaszthatjuk továbbra azt az elemi kötelességünket, hogy a teljes csatornázást és burkolatot megépítsük. De miből? Ha a polgárság hozzájárulását kizárjuk, honnan veszünk évenként 900,000 koronát annak az összegnek amortizálására, amibe ez a két munka kerül? És hogy lehet majd a polgárságra ezeket az újabb terheket áthárítani, amikor a tanács föl emeltette a vízdiókat anélkül, hogy a vízvezeték kiterjesztésére is megtette volna javaslatát, megszavaztatta a házbérfillért azért, hogy felmerülő új kiadásaira így teremtsen teljes, vagy részben fedezetet?

Improduktív beruházásaira és egyéb új kiadásaira új jóvedelmek felkutatásából és az eddigiek fokozásából keressen költségeket a hatóság. Attól a leggondosabban tartózkodjék, hogy új városi adókat hozzon be addig, amíg teljes munkaterve kész nem áll. Akkor fogja látni, hogy az új kiadásokat milyen mértékben fedezik az új, nem adószerű jóvedelmek, amelyeket elő kell teremteni, mert meg vannak a módok rá. Akkor fogja látni, hogy beruházási programjának évi kiadásából mekkora összeg áll fedezetlenül. Akkor ennek a hiánvzó összegnek fedezése céljából fordulhat a polgárság áldozatkészségéhez, amelynek a teljesítő képességek határain belül mindig lelkesen kell megnyilvánulnia, valahányszor azt kéri tőlünk, hogy segítsünk a város korszerű fejlesztésének anyagi föltételeit előteremteni.

Ez az első és legfőbb tanulság, amely a tanács mai határozatából felénk szól. Egyebekben meg kell várni a mérnökség munkáját, amely a költségekről — ha hozzávetőlegesen is — tájékoztatni fog. Még csak a következőket. A tanács a tanyai vasut beruházási költségeiről most nem beszél, a tervezett rendkívüli közgyűlésnek pedig egyik tárgya lesz, hogy a rendes nyomatósági vasut építésére is megkérje az engedélyt. Azt hisszük, a tanyai vasut építé-

se mellett oly erővel és egységesen nyilatkozik meg most már a közvélemény, hogy ennek a feladatnak megoldását bajos lesz elődázni. Az új városháza építéséről is legalább annyit szeretne hallani a nyilvánosság, hogy az erre szükséges tőkéből mekkora összeg áll fedezetlenül. Hiszen több hivatalunknak kellett helyiséget bérelni és a bérház további használtása is tekintélyes új jóvedelmezt jelentene.

Az új kórház építése — sajnos — már a javaslatból kimaradt. Mindennel szemben

elsőbbséget adunk a vízvezetéknek, a csatornázásnak és a teljes kövezésnek. De nincs kötelességünk, amely a sorrendben értékre, szükségességre, sürgősségre megelőzné a kórház építését. A javaslatnak és a határozatnak ezt a kiáltó hiányát pótolni kell. A szolid, reális fejlődés emelkedő utján meginduló Szeged szociális intézményeinek sorából nem hiányozhatik a modern berendezésű, higiénikusan épített, jól felszerelt és az egészségügyi követelményeknek egyebekben is megfelelő új kórház.

Harcok az olasz fronton.

BUDAPEST, július 22. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) A tiroli nyugati és keleti harcvonal egyes szakaszán tegnap az ellenség élénk tüzéségi tüze alatt állottak csapataink. A Posinától északra fekvő magaslatokon egy megfigyelő pontot foglaltak el és az olaszoknak egy erős ellentámadását verték vissza.

Banaweggio erődítményeinek előteré-

ben egyes olasz zászlóaljok támadásait visszaverték. Az ellenség a Bolle-szorostól délre egy megfigyelés céljaira szolgáló előretolt támaszpontunkat elfoglalta.

Az Isonzó arcvonalon helyenként élénk tüzéségi harc folyik.

HÖFER altábornagy,

a vezérkari főnök helyettese.

Bruszilov új tartalékokkal folytatja az offenzívát.

Hága, július 22. Francia forrásból erdő híradás szerint a keleti harctéren mutatkozó nyugalom arra vezethető vissza, hogy Bruszilov átcsoportosítja seregeit és új tartalékokat szállít a frontra: a hadianyag is kiegészítésre szorul. Bruszilovnak meg kellett várnia a cár főhadiszállásán tartott koronatanács határozatait. Bruszilov valamennyi javaslatát elfogadták, mert a cár maga Bruszilov mellett foglalt állást. A koronatanács az eddigi taktika mellett döntött, mert sikeresnek ígérkezik. Sajnálják ugyan a nagy áldozatokat, amelyeket ez a tömeghatásra alapított offenzíva megkövetel, de a rendelkezésre álló már kiképzett és még kiképzés alatt levő tartalékok jelentősek. A tiszthiány megszüntetésére most nagy számban léptettek elő altiszteket tisztekké.

Az oroszok bukovinai pusztításai

Zürich, július 22. Romániából részletes jelentések érkeznek azokról a pusztításokról és garázdálkodásokról, amelyeket az oroszok Bukovinában elkövettek. Az oroszok igen sok községet porrá égettek és a még megmaradt házakban csapatokat szállásoltak el, úgy, hogy ezekben a falvakban a benszüllött lakosság kénytelen a szabad ég alatt tanyázni. Ezeknek a szerencsétlen embereknek nyomorusága borzasztó. Az oroszok bebizonyíthatóan sok értékes butort, zongorát és más értéktárgyakat Oroszországba szállítottak. Néhány községben, melyek közel vannak a mostani arcvonalhoz, arra kényszerítik a lakosságot, hogy segítkezzen a lövészárkok ásásában. Az oroszoknak eljárása az otthonmaradottakkal szemben igen sokszor nagyon kegyetlen.

Máramaros és Beszterce-Naszód belső hadműveleti terület.

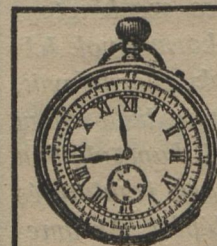
Budapest, július 22. Mint a Budapesti Tudósító illetékes helyen kapott felhatalmazás alapján jelenti, az északkeleti harctér külső és belső hadműveleti területének beszüntetésében az a változás történt, hogy a Má-

ramaros és Beszterce-Naszód vármegyéket a belső hadműveleti területbe osztották be. Odautazáshoz tehát külön katonai engedély is szükséges.

Ellentét Brusilov és Kuropatkin között.

Stockholm, július 22. Július 15-én a cár elnöklésével nagy haditanács volt, amelyen résztvettek a hadseregparancsnokok, a miniszterek, az intendatura főnökei, valamint a háborus ipari bizottság vezetői. A sajtó természetesen nem közölhetett részleteket a tanácskozásról, azonban megbízható értesülések szerint Kuropatkin tábornok, a cár főhadsegéde, igen energikus magatartást tanúsított. A tanácskozáson különösen arról kerekedett nagy vita, hogy kívánatos-e az eddigi rengeteg véráldozattal folytatni az offenzívát? A vélemények ebben a kérdésben nagyon megoszlottak.

Kuropatkinnal szemben kijelentette Brusilov, hogy a végleges győzelem mindig jelentékeny áldozattal jár, amitől a parancsnoknak nem szabad visszarettennie, ha minden körülmények között győzelemre törekszik. Oroszország veresége évekre visszavetné az orosz kulturát és a gazdaságot, míg az ellenség a teljes vereséget is hamar kiheverné. A két hadseregparancsnok viszálya és véleménykülönbségében visszatükröződik az az ellentét, amely a hatalom jelenlegi kezelei között mutatkozik. Olyan ellentét, amelyet nem lehet kiegyenlíteni.

Pápai Dezső

chronometer és műórás
SZEGED,

Iskola-utca 19. szám.

Legjobb minőségű
órák állandóan raktáron
tartanak.

Elsőrendű javító-
műhely.

Órajavítások 2 évi jótállással.

Levél Olaszországból.

— Az olaszok gyáva és alattomos hadviselése. — Mit mondanak az oroszok győzelméről az olasz röpcédulák. —

1916. július hó.

Mint egy nagy színjáték szereplői a sajtó bírálatát, oly izgatott türelmetlenséggel lestük a hivatalos jelentéseket és nemhivatalos kommentárokat az északnyugat-olaszországi harc-tér legutóbbi eseményeiről. Mindig érdekes olvasnivalója a fronton küzdő katonának a saját harcáról megemlékező jelentés vagy újságcikk, ezekből alkot azután képet magának a többi harcterek állásáról is, mert mint természetesen legilletékesebb bíráló, pillanat alatt tisztában van az olvasott írás tárgyilagos és való megállapításainak értékével, viszont azonban jó vagy rosszhiszemű túlzásaival, elferditéseivel.

Minden eddigit felülmúló nyílt objektivitással emlékezett meg a Höfer jelentés az olasz front helyenkint bekövetkezett megrövidítéséről, ellentétben Cadornával, aki a leghetle-nebb hazugságokkal fűszerezett jelentésében „kivivott” sikerekről, győzelmekről ad számot. Különösen a Brenta és Etsch közötti hatalmas diadalt kürtöli világgá az olaszok 'jeles fővezére, aki — mint jelentetem is a Délmagyarországnak, — legutóbb még golyót ígértett itt harcoló csapatainak és tisztjeinek és ezen a front részleten mer sikerekről beszélni, ahol egy hónap óta ugyszólván megállás nélkül szaladt az olasz, ahol ezerszámra adták meg magukat az ágyutüzünktől és szuronytámadásainktól megörjített alpinók, bersaglierik és grenadierik, ahol legutóbb már minden osztrák-magyar zászlóalj csak pótlásként négy-négy zsákmányolt olasz gépfegyverből álló osztagot fordíthatott saját géppuskáin kívül a taljánok ellen és ahol csak a legutolsó ütközetben is — amely önkéntes visszahúzódásunkat megelőzte — a teljes törzskarával és mintegy 800 emberével fogságunkba jutott olasz ezredes így sóhajtott fel:

— Szomorú sorsomban csak az a fájdalmas kilátás nyugtalanítja még lelkiismeretemet, hogy nemsokára egész Olaszország érezni fogja az Önök támadásának ellenállhatatlanságát.

Azt a két fensikot, melyek közül az északibb fekvésűn mostani pozíciónk van, míg a déli júniusi harcaink színhelye volt; egy igen ismertnevű hosszú völgy, inkább azonban óriási szakadék választja el egymástól. Ez a természeti szépségekben végtelenül gazdag völgy mintegy nyolcszáz méter mélységű, szélessége átlag száz lépés, míg hosszúsága kilométerekre terjed. Égbenyuló falai teljesen merőlegesek, óriási sima kősziklákból állók és a völgy fenekén állva a két fal, két egymás szomszédságában levő középkori várnak tetszik. A két szemközti fensikra egy-egy igazi szapórművészettel a sziklafalakba robbantott meredek gyalogösvényen visz fel az ut, míg maga a völgyfenék egész terjedelmében a haditechnika minden raffinérijának felhasználásával volt megerősítve.

A völgy neve: Val d'Assa.*

* A körülírást azért tartottam szükségesnek, hogy ha a cenzura, mely eddigi írásaimmal is igen szigorúan bánt el, a nevet törölné, ne legyen zavaró összefüggéstelen-ség.

M. K.

Idáig jutott el még május hó folyamán offenzívánk, meghódítva a völgytől északra eső fensikon felépített utolsó olasz páncélerődöket is, amelyek természetesen máig is szilárdan birtokunkban vannak. Május hónap utolsó két napja elég volt ahhoz az emberfeletti feladathoz, hogy csapataink — *tulnyomóan alföldi magyar ezredek* — kieroszakolják a völgyön való átkelést, feljussanak a szemközti déli fensikra és akcióikat ott megkezdjék.

További három nap alatt, amely idő elég volt ahhoz, hogy az olaszok felocsudjanak meglepetésükből, és sürgős erősítésekről gondoskodjanak, egész sereg állást s erődített magaslatot foglalnak el a mieink és feltartóztat-hatatlanul nyomulnak előre. Megérkezik a világhírű *Sardegna* dandár, amelynek katonáit egész Olaszország területéről válogatják össze. A tiszték mind ténylegesek, előírás szerint csakis kitünően képesítettek; a legénység huszonöt évnél nem fiatalabb, harminc évnél nem idősebb, legalább 176 cm. magasságu atlétákból áll. Mintha a világ legszebb férfiai adtak volna egymásnak találkozót ebben a seregben.

Az olasz király és királynő neveit viselő büszke ezredek két nap alatt hirmondó is alig akadt. „Egyik rohamozó ezredünk (mint egy osztrák haditudósító annak idején Az Estben is leírta) három szuronyrohamával megsemmisítette a híres dandárt és több ezret fogott el katonáiból.” (Valószínűleg szórakozottságból nem említette az osztrák haditudósító, hogy a *békéscsabai* regiment volt az a bizonyos rohamozó ezred.)

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk — és ez különösen az azóta történetek után szolgáljon megnyugtatóul — hogy hatalmas sikereink természetesen egyáltalán nem járhat- tak említésreméltó területi előrehaladással. Míg az orosz egy-egy nyert ütközet után két-napi járőföldre is kergethettük, míg végre rá-találtunk; addig az olasz, látva, hogy helyzete tarthatatlanná kezd válni, feladja a küzdelmet és tekintélyes számu, biztos fogságba jutásra ítelt utóvédek hátrahagyásával, alig egy-kétszáz lépésnyire hátrább fekvő új állásban várja be a további támadást. Helyenként alig egy kilométernyi szélességben három-négy előre elkészített védelmi vonalat kellett leküzdenünk. Így azután érthető is, hogy dacára sorozatos győzelmeknek, temérdek foglyunknak és hadizászmányunknak, midőn végre az utolsó hegyláncolatához értünk, légvonalban alig pár kilométer választott el bennünket eredeti kiindulási helyünktől. A mögöttünk levő völgy, amelynek fentebb is vázolt rettenetes utjain keresztül bonyolódott le élmezésünk és minden egyéb utánpótlás is, esetleg kellemetlen helyzetet is teremthetett volna, annál inkább, mert frontunknak legelőretolttabb, mintegy ékszerűen Olaszország testébe hatoló részét képeztük. Mindannyian megértettük és méltányoltuk tehát azt a pompás intézkedést, mely a völgyön keresztül, az északibb fekvésű fensikon levő, kitünően elkészített állásokba rendelt bennünket, ahol eszelekvési szabadságunkban tényleg korlátozatlanul, mi irányíthatjuk a további fejleményeket. Az olaszok tisztos távolban a völgy tulsó oldalán maradtak és

jellemző, hogy már két hét óta még csak meg sem merik kísérelni az átkelést a — most már pusztán természetes akadályt képező völgyön.

Június huszonnegyedikén még gyászisten-tisztelet volt a tulsó fensikon eltemetett derék bajtársaink lelkiüdvéért és friss virágokkal hintettük tele sirjaikat. A virágokból jutott a mellettük eltemetett olasz katonáknak is, akiknek sirjait kerítés hiányában a kazalszámra zsákmányolt páncélsisakokkal szegte körül a megbocsátó kegyelet. (Nem tudtuk, nevéssünk-e vagy bosszankodjunk Cadorna meséjén: a száz csupaszon talált olasz holttestéről.) Összes sebesülten fogságunkba jutott katonáknak neveit feltűnő helyen egy házfalra szegeztük, míg az elesettek értéktárgyait egyik faluban a köz-ségháza tanácstermében hagytuk magyarázó kimutatással együtt. Huszonnegyedikén este a sötétség beálltával megkezdtük állásaink ki-ürítését. Tüzérségünk szakadatlanul lőtte az olaszokat, akik mint ilyenkor rendesen, most is elbujtak kavernáikba, várva az istenítélet elmulását és a — gyalogsági támadást. Regge-lig tartott az ágyuzás, reggelre egytől-egyig mándenestől az innenső oldalon voltunk, csak néhány műszaki katonánk maradt odaát, mert akármennyire fáj is Cadornának, megfigyelő tornyokat nem hagyhattunk csak nekik épségben vissza, no meg az általunk épített utakat, hidakat sem. Két napig meg sem mukkant a talján (első hírszerző járőrüket is csak 28-án esiptük meg) csak repülőgépeik kóvályogtak mindkét napon *elhagyott állásaink felett* és szórták tele azokat *június 26-ról keltezett* nyomtatott röpcédulákkal. Egyik műszaki katonánk a robbantások befejeztével hozott belőlük mutatóbá. Az olasz hadsereg önbizalmára kevésbé fényes szint vető felhívás így szól:

Magyar katonák! Ne harcoljatok, úgyis hiába. Lemberg, Krakkó, Przemysl elesett. Ed-dig az oroszok 500.000 foglyot, ugyanennyi ha-tóttat ejtettek, 650 ágyut, 1500 gépfegyvert zsák-mányoltak. Hindenburg öngyilkos lett. Tegye-tek le a fegyvert!

Talán még az üres árkok is kacagtak...

M. K.

Trepovot kinevezték a meghódított területek főkörmányzójává.

Stockholm, július 22. Trepovot, a birodalmi tanács tagját, a volt kievi főkörmányzót Galicia és Bukovina meghódított területeinek főkörmányzójává nevezték ki. Általános meglepetést keltett Pétervárott, hogy gróf Bobrinszkyt mellőzték.

36 infant-cirkáló üldözi a Brement és a Deutschlandot.

Zürich, július 22. Angol lapok jelentik, hogy a Bremen és a Deutschland üldözésére két angol és francia cirkáló hajórajt alakítottak. Mindegyik hajóraj 18—18 cirkálóból áll.

A németek újabb akcióra készülnek.

Bern, július 22. Svájci lapok jelentik: A párisi újságok katonai kritikusai hangoztatják, hogy a 304-es maguslat körül növekedt a németek ágyuzásának hevessége. Souville-erőd bombázása ismét fölélnkült,

Apró történetek.

— Régi idők emlékei. —

Az elmúlt időkben vidámak, hangosak voltak a szegedi bohémek szombat esti összejövetelei. Ezekre az összejövetelekre *Lipsey* Ádám vezetése mellett érkeztek a budapesti vendégek: írók, művészek és a minisztériumok magasabb funkcionáriusai. Egy ízben szokatlanul nagy vendégsereg érkezett, persze halpaprikás irányában. *Beck* Pista bátyánk rendezte a vacsorát, aki éjjeli időben, a kecsége orru csizmában ugyancsak járta a Jó-Palost. A jó kedv tetőfokára hágott. *Tömörkény* István, az elnök, felköszöntötte a vendégeket, akik egyaránt dicsérték az izes halpaprikást, a paradival kevert zamatos silleit és a magyaros, a szegedi vendéglátást. A társaságban jelen volt *Lévay* Béla (alias Don-Dugó), aki abban az időben a Távirati Irodának volt a szegedi tudósítója. Don-Dugó mindig magánál hordta a Távirati Iroda lebélyegzett blankettáit, mert sose tudhatta, hogy mikor kerül valami szenzáció, amit meg kell sürgönyöznie. *Lipsey* Ádám az est folyamán mindig arra törekedett, hogy Don-Dugó mellett lehessen és egyre nógatta az ivásra, Don-Dugó nem tudott ellentállni a esábnak és ugyancsak üritgette a buckait. Egy alkalmas pillanatban *Lipsey* magához kerítette a Távirati Iroda blankettáit, amelyek egyik példányára a következő tartalmú sürgönyt inta:

„Morminó olasz szenátor elnöklése alatt ma népes gyűlés volt Szegeden, amelyen elhatározták a zsidó fajnak beolvasztását a többi valásfelekezetekbe.“

A sürgönyt feladta és másnap a Távirati Iroda révén több fővárosi lapban megjelent a mókás hír, ami mint mondani szokás, minden alapot nélkülözött. Don-Dugó nem tudta, talán máig sem tudja, hogy mint került a hír a fővárosi lapokba. Hanem egy-két napra megkapta a Távirati Iroda tudósítói tisztjéről való felmentését. Azóta gyűlöl minden olaszt s ha valamikor, most van is rá alapos oka...

Erősen benne volt már *Beck* Pista az agglégényi sorban, amikor elhatározta, hogy megházasodik. Annak rendje-módja szerint megtörtént a kihirdetés és *Beck* sógor levélben értesítette *Lipsey* Ádámot a küszöbön álló eseményről, egyben felkérte a násznagyságra. *Lipsey* persze vállalta a tisztséget, sőt ígéretet tett a komaság vállalására is. Szent István ünnepén, a sógor nevenapján volt a polgári házasságkötés, amelyen *Pista* bátyánknak csak egy pár meghitt barátja volt jelen a tanukon kívül. A sógor egyik barátját kinevezte vőfélynak, aki fekete szalon ruhában jelent meg az esküvőn. Amikor a boldog vőlegény a házasságkötési szabályban megpillantotta a kinevezett vőfélyt erősen szemügyre vette és minden bevezetés nélkül rászólt:

— A jó Isten akárhová tegye a kajla-füle-

det, hát így csuffá tettel, nem magyarba gyüt-tél!..

Kass János a fiával, mint magántanulóval végeztette el az elemi iskolák négy osztályát. Évről-évre bizottság előtt vizsgázott a gyerek, aki jó előmenetelről tett minden alkalommal tanubizonyságot. A negyedik osztályból, amikor vizsgázott a fiu, házi ünnepséget rendezett, amelyre hivatalosak voltak a vizsgabizottság tagjait és családjának egy pár meghitt bizalmas barátja. A vizsgabizottság elnöke néhány *Varga* Ferenc, a belvárosi plébános volt, aki nagy meglepődéssel hallgatta a Jani gye-

rek hibátlan feleleteit. Még csak a számtanvizsga volt hátra. *Varga* páter feladta a kérdést. Ha négy ember egy-egy kávéát iszik és a négy kávé ára 72 krajcár, mennyit kell egy-egy embernek fizetnie?

A Jani gyerek minden gondolkodás nélkül felelt:

— 32 krajcárt.

A jóságos arcú páter elmosolyodott és az apa felé fordulva, amennyit mondott:

— Csak kávészak és vendéglősnak neveld a gyermekedet, akiben máris meg van minden kellék ahoz, hogy a pályán boldoguljon...

A németek ellentámadásai nyugaton.

— Francia és angol hivatalos jelentés. —

A cs. és kir. sajtóhadiszállásról jelentik. A francia vezérkar július 21-én délután három órakor a következő jelentést adta ki:

A fronttól délre a németek a nap vége felé ellentámadást kíséreltek meg Soyeourtól délre az új francia állások ellen. A német zászlóalj, amely a rohamtámadást véghez vitte, záró- és gépfegyvertűzelésünkbe került. Miután súlyos veszteségeket szenvedett, rendetlenül visszaözlött.

A Somme mindkét oldalán csendesen telt el az éjszaka.

Chaulnes vidékén szuronnyal vertünk vissza egy német osztagot, amely Haucourtól délre fekvő vonalainkhoz közeledni próbált.

Soissonnál és Reims között francia felderítő osztagok egy bomba felrobbantása után Wendressétől északkeletre behatoltak egy német lövészárkba és kézigránát által megtisztították.

A verduni fronton mindkét tüzérség Chattancourt és Fleury vidékén igen tevékeny volt.

A Vogézekben Wissenbachtól északra egy heves bombázás után megkísérelt támadást teljesen feltartóztattunk.

Légi harc: Július 20-ikán és 21-ikére virradó éjjel francia repülőgépek a német front több fontos pontjára, főleg Chonflans, Marsla-Tour, Longuyon és Brieuilles pályaudvaraira, valamint a Ham melletti utkeresztelésre több nehéz bombát dobtak.

Német repülők július 17-ikén, 18-án és 19-ikén ismét bombázták Baccarat és Lanewille nyílt városokat, de csak anyagi kárt okoztak. Ezt az esetet a jövőben való megtorlás végett tudomásul vettük.

Július 21. Haig tábornok jelenti, hogy a Leipziger-sánc és Delville-erdő nyugati része között szakadatlanul tart a harc. A Bazendin—Longueval-vonaltól északra angol csapatok a Fouereux-erdőig nyomultak előre, ahonnan az ellenséget kiűztük. Az éj folyamán az ellenség kiadós tüzelés után gáz-

bombákkal ellentámadást kezdett, amelynek során sikerült neki az erdő északi részébe behatolni, de az erdő déli részéből nem tudták csapatainkat elűzni.

A Times a német állásokról.

London, július 22. A *Times*-nak jelentik az angol főhadiszállásról, hogy az erdőségeken borzasztó harcok folytak. Az ellenség másfél éven át tartotta kezében a cserjéseket és minden művészetét felhasználta arra, hogy kiépítse őket. A cserjéseket futóárkok szeltek át és a fák között tüskés drótokat feszítettek ki. Az összes alkalmas fekvésű helyeken mély fedezék-állásokat és sáncokat építettek. Amellett ezek a cserjések már a természettől fogva rendkívül dusak. Az angolok több mint husz cserjést tisztítottak meg az ellenségtől és vadászati okokból, továbbá tábori vasutak építése végett készített szabad utakon át előnyomultak. De ezek a cserjések is annyira fedve voltak kidőlt fákkal és a lövedékek annyira feltúrták őket, hogy alig is különböztek környezetüktől, legfeljebb, annyiban, hogy az ellenség még jobban elérte őket gépfegyver- és puskatűzelésével. (M. T. I.)

Ujabb orosz csapatok Franciaországban.

Genf, július 22. Párisból jelentik: Brestben újabb orosz csapatokat hajóztak ki. Előbb a kiképző táborokba viszik őket és kiképzés után kerülnek a frontra.

Elénk harcok az elzászi fronton.

Genf, július 22. Az elzászi frontról számos francia sebesültet szállító vonat érkezett Savoyába. Ebből arra következtetnek, hogy ezen a frontrészen újra élénkebb lett a harci tevékenység. A múlt éjszaka Savoya több községében, különösen pedig Annemasban világosan lehetett hallani az ágyudörgést.

Védjegy.

Harc téren levő szeretteinknek küldjük

MODIANO-CLUBSPECIALITÉ

hüvellyel készített cigarettákat, hogy lássák, hogy nekik mindenből a legdrágábbat, tehát a legjobbát is, választjuk!

Szeged élelmezésére szövetkezetet alakítanak a gazdák.

A Szegedi Gazdasági Egyesület közgyűlése.

(Saját tudósítónktól.) Szombaton délelőtti 10 órakor tartotta a Szegedi Gazdasági Egyesület 36-ik rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen Bokor Pál elnökölt, az ügyeket dr. Gerle Imre titkár adta elő. A közgyűlésen a gazdák nagy tömege jelent meg.

Bokor Pál elnök megnyitó beszédében részletesen vázolta Szeged mezőgazdaságának háborus viszonyait és lelkes szavakkal buzdította az itthon levő gazdákat, hogy a haza s polgártársaink érdekében közérdekű tevékenységet fejtsenek ki. Ezután dr. Gerle terjesztette elő az egyesület évi jelentését. E szerint 1915. évben tartott az egyesület egy rendes, egy alosztály közgyűlést, hat választmányi és 14 bizottsági ülést. Az egyesület iktatóhivatalába közhatóságoktól 207, magánésoktól 2272 új darab érkezett, amelyekből 3000 elintézték.

Részletesen vázolta az évi jelentés az egyesület nagyszabású tevékenységét a *mi-veletlen földek bevetése, az aratások és cséplések zavartalan lefolyása körül*. A rekvirálások az 1915. évben kiméretlenül s nem megfelelő szakértelemmel történtek, úgy, hogy az egyesület kénytelen volt panaszszal fordulni a kormányhatóságokhoz és a felbuzdulások nagy tömegét beadni. Ezt a jövő évben elkerülendő az egyesület kerületenként szakelőadásokat tartott, amelyekben a gazdákat kitanította, miként védekezzenek a jogtalan rekquirálások ellen. A rekquirálások folytán Szegeden nem volt a szarvasmarháknak, lovaknak, sertéseknek abrakjuk, ami a fuvarok hallatlan áremelkedését és a husarak folytonos emelkedését okozta. Az egyesület ez évben is osztott ki ingyenes fajmagvakat a gazdák között. Az egyesület tagjai minden egyes hadikölcsön jegyzésénél egy milliónál többet jeveztek. Az egyesület díjmentesen látta el a hadifoglyokkal való levelezéseket és a katonáskodó gazdák minden ügyes-bajos dolgában el-

járt. A felsőmagyarországi elpusztult falvak újjáépítésénél 8 ház felépítését vállalta magára. Titkárát kiküldte Svédországba, ahonnan a gazdák részére öt vagon rézgálicot importált. A szegedi dohánybevéltő hivatalnál mint gazdasági szakértő működött közre s a bevéltások oly méltányosan történtek, hogy egy panasz sem merült fel. Az idén először vállalkoztak a szegedi gazdák dohánytermelésre. Az egyesület a katonaság közmegelegedésére szállított a helyőrségi csapatoknak szénát és szalmát. A megfogyatkozott munkaerő pótlására a gazdáknak rabmunkásokat és fogolymunkásokat szerzett. Résztvett az összes gazdatársadalmi mozgalmakban és minden fontosabb ügyben memorandumot intézett a kormányhatóságokhoz.

Az évi jelentést a közgyűlés egyhangú helyesléssel vette tudomásul.

Ezután a titkár az egyesület zárszámadását terjesztette elő, mely szerint az egyesület 1915-ben 102,568 kor. 39 fillér bevétellel és 101,969 kor. 65 fillér kiadással működött. Vagyonleltára szerint most 37,084 kor. 93 fillér vagyona van. A zárszámadást a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Az előterjesztett jövő évi munkaprogramm legfontosabb pontja volt az, hogy az egyesület Szeged városnak *zsir. szalonna és disznóhussal való ellátása végett egy szövetkezetet alakít, mely az egyes gazdaságokban ezer disznót hiztat* és decembertől kezdődőleg naponként 5—10 hizott sertést fog tudni a közlelmezésbe adni a város által meghatározott áron. E szövetkezet előfunktálatait dr. Gerle Imre elnökle alatt egy gazdabizottság eszközli. Gondoskodni kíván továbbá az egyesület a földmívelésiügyi kormány utján a jószágok 1916. évben abrakkal való ellátásáról.

Ugy a költségelőirányzatot, mint a munkaprogrammot a közgyűlés *helyesléssel fogadta el*.

Ezután közfelkiáltással megválasztották az egyesület elnökévé Bokor Pált, alelnökévé Reök Ivánt s titkos szavazás utján harminc igazgató választmányi tagot választottak.

Beszélgessünk.

A fahonvéd: Még mindig itthon van, jó uram? Azt hittem, hogy már valahol mesz-sze, az idegenben jár.

En: Itthon tart a szívem és az érzésem, hogy mégis csak okosabb itthon jól élni, mint sulyos, nehéz pénzekért koplalni az idegenben.

A fahonvéd: No az már igaz. Honnan van mégis, hogy annyian utaztak el az idén is nyaralni?

En: Ez is divat, mint a kurta szoknya, meg a magasszárú cipellő. Sokan betegek lennének, ha el nem utazhatnának. Hogy miért? Egyszerűen csak azért, mert a nyárral együtt jár a fürdőzés, mint pappal a szentség.

A fahonvéd: Én szentségtörésnek tartom most a flancot, meg az ok nélküli költekezést.

En: Okkal is történhet a költekezés. És leginkább okkal is történik. Az emberek úgy gondolkoznak: új tájak, új virányok, új emberek, új szerelmek. És sietve loholnak új tájak és új szerelmek felé. Mondják, hogy most, amikor a frontokon innen szükiben vagyunk az épkézláb embereknek, a fürdőhelyeken még azoknak a férfiaknak is értékük van, akikbe csak hálmi jár a lélek. És a nők úgy virágozzák, ajnározzák és árasztják el szerelmes levelekkel őket, mint ahogy boldog időkben az agg primadonnákat volt szokás.

A fahonvéd: A szokásnak csak mindig rabja marad az ember.

En: A rossznak inkább, mint a jónak.

A fahonvéd: Javító akadémiát kellene tán felállítani.

En: Erre is sor kerül még, hiszen most az akadémiák felállítása van napirenden. Volt Zóna-akadémiánk, van kenderakadémiánk és lesz Balkán-akadémiánk.

A fahonvéd: Lesz, ha lesz és ha lesz, azt elsősorban is *Donavell* Jánosnak köszönhetik, akinek az agyában fogant meg a Balkán-akadémia felállításának a gondolata. A megvetést ő kezdte és az aratást mégis mások

Mari.

Írta: Dánielné Lengyel Laura.

... Most Máty György beszélt:

— Vagy husz esztendeje már lehet a dolognak. Zoltay Feri meg én, együtt laktunk egy kis hónapos szobában, a Ferencvárosban. Csinos, takarcs, kis szoba volt, bár a konyhán keresztül volt a bejárás, de ez, abban az időben, semmiképpen sem zseűrozott bennünket. Nagyon jól emlékszem most is a vasárnapi káposztaszagra, a srófnélküli függőlámpára, mely tulajdonképpen csak szobadisz volt s a jobbfal mellett álló széles díványra, melyen néha együtt heverésztünk Ferivel. És mialatt hétkrajaáros dohányból gyurtuk a cigarettákat, arról beszéltünk, hogy miként fogunk berendezkedni, ha megjön az a husz millió, melyet állhatatos kitarással és makaos, törhetetlen hittel minden nap vártunk.

Már három napig laktunk szobánkban, mikor egyszer a konyhán keresztül, mevéletlenül megpillantottuk Mari kisasszonyt. Mari kisasszony egy hosszú vasalódeszka előtt állt és a tüzes vasat egy fehér szoknyán huzogatta, simogatta. A bevizezett vaszon sistergett a tüzes vas alatt, Mari pedig hirtelen felénk fordította a fejét. Jóságos, barátságos mosollyal üdvözölt bennünket, mi pedig lekaptuk a kalapunkat és mind a ketten mélyen elpirultunk.

Nem vagyok olyan ostoba, hogy megpróbáljam leírni Mari szépségét. Lehet, hogy nem is volt szép, mit tudom én? Zoltay Feri sem tudná, ha megkérdeznék tőle. Elég az,

hogy ő volt az első tisztességes fiatal nő, ki utunkba akadt.

Mégis, csinos kis szőke fejt és édes mosolygását nem hagyhatom szó nélkül. A termete, azt hiszem, kissé tulságosan gömbölyű volt, de ezt a bírálatot csak most találtam ki, akkor? ... Hiszen mondtam már, hogy ő volt az első fiatal leány, aki utunkba került.

Az ismerkedés ezekben a körökben nem olyan szertartásos, mint tessez a spanyol udvarnál. Mari ránk mosolygott s ezzel rendben volt a dolog. Ne tessék semmi rosszat gondolni. Tóth Mari tisztességes, becsületes volt, de ez a mosolygás éppen úgy kidúkált a szobauraknak, mint a srófnélküli függőlámpa, meg a széles dívány. Meg aztán lehet, hogy tetszettünk is neki, felismerte bennünk a jó fiukat.

E naptól kezdve esteinket mindig a Tóthné szobájában töltöttük. Itt aztán megtudtuk, hogy Mari kisasszony a Svarez és Gutmann cég női divattermében dolgozik. Nem ismertük ugyan e derék cég vezetőit, de határozott respektussal viseltettünk a fiatal Svarez iránt, aki szigorúsága mellett is igazságos és méltányos ember, ellenben szívünk teljes erejével gyűlöltük az agg Gutmann, ezt a vén gazembert, ki egyszer, — mint Tóthné elbeszélte, — a sötét folyosón megesipte a Mari kisasszony állát.

Mari esti hat órától kezdve és vasárnaponként szabad volt. Ez idő alatt mi mindent elköveztünk szórakoztatására. Bevalom, ebben Zoltay ügyesebb volt. Akkoriban valami rendőri riportterrel kötött barátságot, ki gyakran elkérte számára az újság jegyét. Természetesen Mari becsátottuk a földszint-

re, mi meg a karzati állóhelyről lestük, hogy mulat a mi kis szőke barátnőnk.

Tóthné ugyanis nem jött velünk. A derék asszonyt kilenc óra után leküzdhetetlen álomosság fogta el és még egy orszagos veszedelem sem bírta volna ébren tartani. Leányát mi gardiroztuk. Mondhatom, soha semmiféle hercegkisasszonnyal nem bántak volna nagyobb tisztelettel, mint ahogy mi bántunk Tóth Marival. Inkább megfojtottuk volna magunkat és egymást, minthogy egy illetlen szóval is megbotránkóztassuk a leányt. Pedig ebben az időben huszéves, léha jogászgyerekek voltunk.

Ha a mai szemmel visszagondolok a dologra, úgy látom, hogy nem a leány, hanem saját lelkünk tartott vissza minden ilyes dologtól. Ez a szőke, nevető kis leány volt a mi szemünkben a nő. Egész multunk egypár piszkos és visszataszító emlék volt. S most, hogy egy tiszta leánnyal hozott össze sorunk, egyszeribe oltárt állítottunk tiszteletére, glóriát fontunk feje köré és elhalmoztuk azzal az imádattal, melyet minden jóra való férfi ott rejteget szívében az asszony iránt. Nagyon jól emlékszem, mint jöttünk háza egy-egy ilyen színházi, vagy koncerteste után. Marit közrefogtuk és úgy magyaráztunk neki a szindarab vagy zene szépségeit. Mari nevetett, lehet, hogy a mi saját külön esztétikánkon, de lehet, hogy csak a csillagos égnek, a derült, enyhe éjszakának és az ő tizenhétéves ifjúságának örült.

A vasárnapi kirándulásokat azonban én rendeztem. S Mari ilyenkor talán még boldogabb volt, mint a színházban. Városi leányok szinte mámorosak, ha szabad levegő-

szeretnék végezni.

En: Ez is a magyar átkok közé tartozik, Nem kell feledni vitéz honvédünk, hogy ezen a tájon is több az olyan ember, aki csak szerepelni kíván, mint az olyan ember, akinek egészséges, életrevaló és kivitelre érdemes gondolatai keletkeznek.

A fahonvéd: Az ilyen azonban nem volna szabad kihagyni az akcióból, a gondolat megvalósításából.

En: Régi nóta: a mór megtette kötelességét, a mór mehet.

A fahonvéd: Az ujkori mókók pedig mennek a Balkánra, nyelvek tanulására. Ne higgye, hogy a nyelvismeret a fontos előttük, de az az eshetőség, hogy mint tanárok elhelyezkedhetnek a Balkán-akadémián.

En: Egy kissé mulatságos látvány ez a gyorsforraló rendszer. Hípp, hopp, itt vagyok, ott vagyok és most már Balkán nyelvtudós vagyok.

A fahonvéd: Szemesé a világ, vaké az alamizsna.

En: Ennek a példázatnak a bizonyítékát nap-nap után látjuk. Hiszékenyek az emberek és aki élni tud az emberek hiszékenységgel, az még anyagiakban is boldogul, előre megy, mint a napokban az ábra itt is megmutatta.

A fahonvéd: Az ábra mást is mutatott, egy kis felbuzdulást arra a hírre, hogy az ország második városa nem lesz Haditermék-központ.

En: A hír tévedésen alapult, de a felbuzdulás szegedi érdekeket megvédeni kívánó besületes, sőt köteles alapon.

A fahonvéd: Most újra bebizonyosodott, hogy az „aszt mondják”-ból lesz a bolondok újságja.

En: Szó ami szó, de a Haditermék r. társaságnak nem megfelelő a címe. Inkább lehetne talán „A közönség érdekével hadilábon álló részvény-társaság”-nak nevezni.

A fahonvéd: A közönség is hadilábon áll a saját érdekének a megvédésével. A közönség még mindig olyan, mint a kezes bárány és aki érti a módját, mindenhez hozzászoktathatja, mindent elhitethet vele.

En: Ez már igaz. Azt is elhitették vele, hogy itt csak télen virít a kultúra, a művé-

szet is csak télen bontogathatja leveleit, míg végre a Korzó-mozi bebizonyította, hogy a művészet nines időszakhoz kötve, mindig virulhat az, csak művészet legyen.

A fahonvéd: Mint a bacarat szerencse, ami nyáron éppen úgy hozzá szegődhet az emberhez, mint télen.

En: És ha a szerencse nem jelentkezik, akkor meg kell javítani azzal, hogy a különbözetet nem egyenlítjük ki.

A fahonvéd: Kiki a saját izlése szerint. Hanem tudja-e, hogy én megcsodáltam a *Békefi* László szellemességét, pompás humorát. Ember lett a Laci gyerekből, aki már is meg tud állni a saját lábán.

En: És levenni tudja az embereket a lábukról az elevenbe vágó gunyjával és ötletességével.

A fahonvéd: Annyi szent, hogy a Vörösköröztös hölgyek fejről leszede a szentelt vizet és megbizta őket a további működéssel...

En: Némelyeknek az ilyen megbiztatásból sohasem lehet elég...

Pollák Testvérek

férfi és női divatcikkek
legnagyobb raktára. —

Legmegbízhatóbb cég. ::
Legolcsóbb beszerzési forrás.

Csekonics-u. 6. Széchenyi-tér 17.
Telefon 854. Telefon 855.

ben vannak. Egy ilyen kirándulás után történt a tragikus összeütközés.

Gondolom a Zugligetből jöttünk. Mari azt proponálta, hogy a Városmajorig menjünk gyalog. Az uton azonban elfáradt. Kimerítette az a sok ugrádozás, meg a friss, éles levegő. Egyszerre csak rám mosolygott és hirtelen karomba fűzte karját, erősen rám támaszkodott és úgy mentünk tovább.

Egyszerre vérbe borult az arcom ettől az ártatlan, semmit sem jelentő mozdulattól. Jól emlékszem, hogy egész testemben megremegtem, mikor a leány gömbölyű, puha karját karomon éreztem. A szívem úgy dobogott, hogy féltem, a körülállók is meg fogják hallani. Ez az ártatlan fizikai érintkezés lánggra lobbantotta a lelkemben már régen lappangó szerelmet.

E pillanatban Zoltayra néztem és tekintünk találkoztunk. Komor, fenyegető volt pillantása. És az én most támadt szerelmembe nagy büszkeség és méltóság vegyült: vetélytársam van, akin győzedelmeskedtem!

Hu állat az ember. Zoltay komor, fenyegető pillantását egy lenéző vállvonítással honoráltam. Legjobb barátom volt és most boldoggá tett szenvedése.

Otthon, szobánkban sem szóltunk egymásnak. A szokásos esti filozofálás és jó éjszakát elmaradt. Azt hiszem, ezen az éjjelen egyikünk sem hunyta be a szemét.

Másnap reggel Zoltay még komorabb, én pedig még boldogabb voltam. Boldogságom csak egy rövid félóraig tartott, mikor Mari megfogta Zoltay kezét:

— Jöjjön, jöjjön, beszédem van magával...

És behívta a szobájukba, hol sokáig süttogtak. Mikor kijöttek, Zoltay arca ragyogott, az enyém még halálsápadtabb lett.

És így ment ez napról-napra. Egyszer egyikünkhöz volt kedves, másnap a másikhoz. És szenvedtünk mind a ketten, mint a hogy csak huszéves korában tud szenvedni az ember. Néhány nap alatt halálosan meggyűlöltük egymást és arra gondoltunk, hogy a másiknak el kell hagyni a lakást. Talán már nyílt összeütközésre került a dolog, ha egy este Tóthnénál nem találjuk közös barátunkat, a gépészt. Az utóbbi időben gyakran megfordult a háznál. Áldott jó ember volt és nagyon szeretett mind a kettőnket. Szilvóriumot hozott föl a számunkra, sőt egy kemény, hideg téli estén, egy zsák szenet is küldött föl szobánkba. Különbösen igen egyszerű ember volt, ki órákig el tudott ülni szólanul. Amint nagy pipájából a füstöt eregette, le lehetett volna rajzolni, mint a béke, a nyugalom és megelégedettség testét öltött képét. Ha Marival elmentünk valahová, ő odahaza várt reánk. Mikor hazajöttünk, rendszeren ott pipázott a kályha mellett, csendes elmélázással hallgatva Tóthné horkolását. Aztán fölállt, megköszönte, hogy ilyen jók vagyunk Marihoz és mulattatjuk a kisasszonyt, jó éjszakát kívánt és pipájával együtt ment hazá elaludni. Egy kora délelőtt, mikor Zoltaynak meg akartam mondani, hogy kettőnk számára már szűk a világ, Mari benyitott hozzánk:

— Jöjjenek be estére hozzánk, ma lesz az eljegyzésem.

Nem voltunk szinpadon s így nem kapkodunk szívünkhöz, de sápadtabbak voltunk e pillanatban a sirban fekvő halottnál. Mari nyugodtan folytatta:

— A gépész ur ma reggel megkérte a kezemet és ma este meg is tartjuk az eljegyzést. Ugy-e eljönnek?

Csak a fejünkkel bólintottunk és mig Mari bent volt a szobában, nem mertünk egymásra nézni. Aztán hirtelen szembe fordultunk egymással.

— Nos? — kérdezte Zoltay valami különös, rekedt hangon, de amelyben már nyoma sem volt a haragnak vagy gyűlölködésnek.

Nem értettem meg mindjárt. Ezelőtt közös kasszánk volt, de pár hét óta külön végeztük a pénzügyi operációkat.

— Azt kérdelem, van-e pénzed? — folytatta most már a régi, barátságos hangon.

— Nincs.

— Nekem sincs, — lógatta a fejét Zoltay. — Így hát elküldjük a szürke öltönyömet a zálogházba. Talán kitelik belőle két kis bokréta, mert remélem, te is veszel virágot Marinak.

A szemem tele lett könnyel és mindent feledve, sirva borultunk egymás vállára. A közös szenvedés és csalódás megint összehozta a lelkünket.

Zoltay tért előbb magához, pár pillanattal mulva erősen hátba vágott:

— No, vén számár, előre! Menjünk hordárért...

Telefon 872. **URÁNIA** Telefon 872.
Magy. Tudományos Színház

Vasárnap, Július 23-án

Az arany hatalmában.

Kalanddráma 3 felvonásban.

Izgalmas! Érdekesítő!

Oh ezek az asszonyok.

Vígjáték 2 felvonásban.

A főszerepben:

Anna Müller Lincke.

Kacaglató! Mulatságos!

Előadások d. u. 5, fél 7 és 9 órakor
vasárnap d. u. 3 órától folytatva.

Gyermekjegyek csak az első előadásokra érvényesek.

A Délmagyarország telefonjai

Szerkesztőség 305.
Kiadóhivatal 81.

HIREK

0000

Mostanában

a szentimentális, elmékedő cikkek divatosak. Nehogy azt higgye vaaki, hogy mi nem értünk az ilyesméhez, a következőkben vagyunk bátrak egy érzélgős szerelmi történettel szolgálni. Tessék parancsolni:

Együtt rótták az élet fővises útjait, a meg nem értő, durvalelkű emberek zuzmárás kedélyvilágától borongós lélekkel, kart a karba öltve, egymáshoz simulva, behunyt számmal, nehogy lelki diszharmóniájukat ködbe borítsák azok a meglátások, amelyek két tuffinomutl lény idegeire szeizmográfszerűen hatnak.

A férfi költő volt, a nő is eleget költött. A költő imádta az ő szép, babaarcu asszonyát, a nő tudta ezt, érezte, látta, kitalálta, sejtette, bár az ifju élelőszóval sohasem közölte ezt vele. Az ifju a tettek embere volt, a nő meg az ifjué. Esténként, amikor a holdvilág sárgás, diszkrét fénye beömlött a kis szobába, ahol a költő és az ő csudaszép asszonya álmodozva álmodtak gyönyörű álmokat, a költő lelkét édes borzongás reszketette meg és verseket írt. A bájos asszony, ez a félig gyerek, háromnegyedrészben női hölgy, nehogy a költőt munkájában zavarja, ilyenkor harisnyát stoppolt. A költő harisnyáját . . . Egyszerre lettek készen: a költő a verssel, a nő a harisnyával. A költő felhuzta a harisnyát, (egy pár volt neki) magához vette a költeményt meg a nőt és csendben, szépen, lassan, andalítóan, elegyesen, simán, lesétáltak a Tiszaparra. Megálltak ott, ahol a szennyvíz levezető csatorna siet beléje, összefonták a karjaikat és elmerengve bámultak bele a vízbe. Aztán a költő felolvasta legújabb elmetermékét, és arra gondolt, milyen nagy sikere lesz ezzel a verssel. A nő is gondolt, hol a költőre, hol egy utászifóhadnagyra, a vaskereszttel.

A költő szavalt, minden sorát lánglelkének husos, vérző paránya volt, kiszakítva onnan lelkéből:

Te nő, szőke csuda, álom . . .
Szemeidben égni, az életem látom . . .
Zsámolyodnál ülök, kezed a kezemben,
Bár lennék teveled egy setét veremben,
Elzárkózva a rut világ zajától,
És kapnék csókot száztól, csókos kicsi szádtól,
Melynek remegése reszketteti lelkem,
Adj egy csókot kérlek, édes kicsi lelkem . . .
. . . Mennyivel szebb vagy te, mint
volt babám Mári,
De menjünk, késő van, s jó a Temesváry . . .

— **Személyi hír.** Dr. Cicatricis Lajos főispán Szentésre utazott.

— **A polgármester kitüntetése.** A hivatalos lap mai száma közli: Ferenc Salvator főherceg, az osztrák-magyar Vörös Kereszt Egyletinek védnök-helyettese, a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismerésül, dr. Somogyi Szilveszternek, Szeged város polgármesterének, a Vörös Kereszt hadiékítményes II. oszt. diszjelvényét díjmentesen adományozta.

— **Küldöttség az alsótanyai vasut ügyében** Szerdán délben nyolcvan alsótanyai gazda kereste fel küldöttségileg dr. Cicatricis Lajos főispánt. A küldöttséget Alsótanyai nyolc kerületből állították össze úgy, hogy minden kerületből tíz vezető gazda volt jelen. A küldöttség szónoka Ördög Vince volt,

aki a következőket mondta a főispánnak:

— Szeged-alsótanya összpolgársága nevében jelentünk meg méltóságod előtt, hogy kifejezzük köszönetünket az alsótanyai vasut ügyében eszközölt nagybecsű munkásságáért. Husz éve vajudik már az az ügy, csak most lett helyes irányba terelve. Mi, az érdekelt alsótanyai polgárok mindig a rendes nyomtávolságu vasut hívei voltunk, mert csakis ez elégítheti ki Alsótanya óriási anyag- és személyforgalmát, ez biztosít megfelelő kapcsolatot a várossal s csak e mellett lesz fejlődésképes a tanya. Kérjük továbbra is ügybuzgó működését s reméljük, rövidesen valóra válik ez oly régi közszükséglet.

Dr. Cicatricis Lajos főispán a küldöttségnek részletesen ismertette a vasutügyet. Biztosította a gazdákat, hogy tőle telhetőleg mindent el fog követni, hogy a rendes nyomtávolságu vasut mielőbb kiépüljön. Csakis ettől lehet várni a tanya világra és a város együttes rohamos fellendülését. Ezután a főispán a küldöttségnek előadta a nagy vasut melletti szülő érveket, melyeknek előadását a küldöttség tagjai minduntalan zajos helyesléssel szakitották közbe. A főispán lelkes szavaira a küldöttség tagjai kijelentették, hogy e kérdésben Alsótanya polgárai mint egy ember fognak talpra állni és a rendes nyomtávolságu vasut mellett. A további halogatást nem tűrik, mert mezőgazdasági fejlődésüket akasztja meg e kérdés huza-vanása.

— **Kitüntetések.** Ferenc Salvator főherceg, a Vörös Kereszt védnök-helyettese, urai Uray Zoltán szegedi máv. üzletvezetőnek, Tripammer József, Radislovits Lajos, Hadári Károly, Findeisen László máv. főfelügyelőknek és Nagy Endre szegedi máv. főellenőrnek, a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemeik elismerésül a Vörös Kereszt hadiékítményes II. oszt. diszjelvényét díjmentesen adományozta.

— **Mire kell a huszmillió kölcsön.** A város pénzügyi hivatala összeállította azoknak a munkáknak a jegyzékét, amelyek a város beruházási programja szerint a leg-sürgősebbek. A júniusi közgyűlés ugyanis felhatalmazta a tanácsot, hogy a huszmillió beruházási kölcsön felvétele ügyében tárgyalásokat folytasson. Ezzel kapcsolatban a tanács a pénzügyi osztállyal elkészítette azoknak a munkálatoknak a listáját, amelyek régóta megvalósulásra várnak. Ez a jegyzék, amelyet szombaton dr. Tóth Béla jegyző ismertetett a városi tanácssal, a következő:

Első és főfeladata a városnak a csatornázás kiépítése, nem hét milliónyi költséggel, mint eredetileg számították, hanem tízmillió költséggel. Ezzel kapcsolatos az egész városra kiterjedő vízvezeték kiépítése. Erre öt millió korona előirányzása szükséges. Az utcaburkolatok folytatásos kiépítése szintén összefügg ezekkel a munkákkal, legalább is a Nagy-köruton, a sugárutakon, továbbá az elsőrendű főforgalmi utakon. Ehhez szintén öt millió korona lenne szükséges. Megoldásra vár még ezenkívül a tűzérőltanya hárommillió, a tanyai vasut 2.800.000, a vásárcsarnok és az új városháza másfél-másfél millió építési költséggel. A csatornázás és a burkolat a mai viszonyok között a város háztartására nézve nem közvetlenül jövedelmező befektetés, ezért el kell határozni a közönségnek, hogy vajon az általános csatornázás kiépítésekor a város lakossága egészben vagy részben járul-e hozzá a végleges csatornázás költségeihez, vagy pedig a mostani szabályrendelet alapján a számot nem tevő csatornázási hozzájárulási költség marad-e meg, továbbá, hogy a burkolási szabályrendeletet kívánja-e a város életbe léptetni, amelynek alapján jövőre az utcák burkolata is hozzájárulási költséggel építtetnék. Amennyiben

ugyanis a mai állapotot kívánják fentartani, a csatornázás és burkolásnak 15 millió költsége minden ellenszolgáltatás nélkül költségvetési terhet jelentene, ami mintegy 900.000 koronával terhelné meg a város háztartását évenként. A vízvezetékre számított 5 millió korona a vízdíjakkal meghozná a maga törlesztési hányvadát és így költségvetési terhet nem jelent. A tanács elhatározta, hogy az előterjesztés szerint a csatornázás, vízvezeték és burkolatok kiépítésén kívül más beruházás eszközését nem javasolja, az erre a célra szükséges 20 millió koronára nézve pedig kölcsönajánlatokat kér a Magyar Jelzálog Hitelbank, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Leszámitoló és Pénzváltóbank és Magyar Bank Kereskedelmi Részvénytársaságtól. Főhívja még a tanács a mérnöki hivatalt, hogy a csatornázásra, az egész városra kiterjedő vízvezetékre és az ezzel kapcsolatos burkolatokra nézve hozzávetőleges számítást készítsen és azt a tanácsnak 30 nap alatt bemutassa.

— **Arany vitézségi érem egy szegedi zászlósnak.** Az ellenség előtt tanúsított kiváló, vitéz magatartása miatt Bibó Dénes 3-ik huszár ezredbeli zászlóst az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter dr. Szapár József pécsi főügyész helyettesét volt szegedi ügyészt, a pozsonyi főügyészhez helyezte át.

— **A városok lisztellátása.** A belügyminisztériumban tanácskozás volt a lisztellátás körül felmerült sürgősebb teendőkről. A tanácskozáson a főváros megbízottain kívül résztvett több vidéki város polgármestere, valamint a hadifőlszerelési gyárak és a Haditermék képviselői. A vidéki városokkal való tanácskozás során a miniszter ismételt hangoztatta a szigorú takarékoskosságot és a kenyérjegy-rendszer pontos megtartását. Lehetséges, hogy a mai lisztadagok bizonyos revízió alá kerülnek, erről azonban csak később történik közlés.

— **A gabona és liszt felhasználása az ipari üzemekben.** A hivatalos lap szombati számában kormányrendelet jelent meg a gabonának és lisztnek ipari célokra való felhasználásáról. A rendelet szerint a sörfőzők az 1916—17. évi termelési időszak alatt söriggyártás céljára összesen mintegy 800.000 mázsa árpát szerezhettek be, az engedelmzett mennyiségnek azonban további rendelkezésig egyelőre csak felerészét dolgozhatják föl malatává. Minden sörfőző a részére megállapított árpamennyiséget kizáróan a Haditermékgyártól vásárolhatja. A sörfőzők árpájukat malatává önálló malatagyárakban külön engedelem nélkül is földolgozhatják. Az árpának malatázása után visszamaradt malatácsíra kizáróan saját élesztőgyártásának céljára használható fel és a malatácsíra a később megállapítandó maximális áron kizárólag a Haditermék útján hozható forgalomba. A sörfőzők a söriggyártás céljára összesen mintegy 10.000 méter mázsa rozsot és 400.000 méter mázsa árpát tarthatnak vissza, illetően szerezhettek be. Egy hektoliter alkohol termelvényre legfőbb 30 kiló, amennyiben pedig cukortartalmú anyagokat dolgoznak fel, egy hektoliter alkoholtermelvényre legfőbb 15 kiló árpát lehet visszatartani. A nem kizáróan saját sörgyári üzem részére dolgozó malatagyárak a malata gyártásnak céljára az 1916—17. évi termelési időszak alatt összesen 240.000 méter mázsa árpát szerezhettek be, az engedelmzett mennyiségnek azonban további rendelkezésig csak felerészét dolgozhatják fel. A pótkávégyárak pótkávégyártás céljára a Haditermék útján összesen 40.000 méter mázsa rozsot és 10.000 mé-

Termézsza árpát szerezhetnek be és dolgozhatnak föl. A buzakeményítő gyári vállalatok buzakeményítő gyártás céljára **ötven ezer métermézsza búzát** szerezhetnek be és ennek megfelelő lisztmennyiséget dolgozhatnak fel. Száraz sütemény, kétszersült és hasonló gyáraknak az iparuk folytatásához szükséges lisztmennyiségnek a Haditerménytől való beszerzésére és fölhasználására engedelmet esetről-esetre a kereskedelmi miniszter ad, a belügyminiszterrel és a földművelésügyi miniszterrel egyetértően. Tarhonya-gyárakat és egyéb olyan gyárakat, amelyek tézstaneműket, lisztből sütés nélkül állítanak elő, ideértve a kisebb és háziiparszerű vállalatokat is, a kereskedelmi miniszter utasítása szerint a Haditermény látja el. **Kenyérgyárakat, sütőket, pékekét, cukrászokat, szállókat és vendéglőket**, továbbá a gabonát vagy lisztet felhasználó egyéb iparvállalatokat a **törvényhatóság** látja el. A mezőgazdasági üzemekkel nem kapcsolatos állathizlálással iparszerűen foglalkozó vállalatok a terményeket a Haditerménytől szerezhetik be. A beszerzésre az engedelmet a kereskedelmi miniszter adja meg. A felsorolt iparvállalatok a Haditerménytől beszerzett mennyiséget másnak, mint a Haditerménynek el nem idegeníthetik és azokra másnak jogot nem engedhetnek. Aki e rendelet ellen vét, azt hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető bírsággal sújtják. A rendelet, mely ma már életbe lépett, Horvát-Szlavonországra is kiterjed.

— **Befejezték a hivatalvizsgálatot.** A dr. Cicatricis Lajos főispán elnöklésével működő számonkérőszéki bizottság szombaton befejezte működését. Ugyancsak szombaton fejeződtek be a hivatalvizsgálatok is. A bizottság mindent a legnagyobb rendben talált.

— **A közlélmzési üzem mérlege.** Balogh Károly pénzügyi tanácsos, a hatósági közlélmzési

üzem vezetője szombaton a tanács elé terjesztette a közlélmzési üzem negyedévi mérlegét, amely az előző negyedévvél ellentétben tekintélyes haszonnal zárult. A mérleget hétfőn bocsátja nyilvánosságra a közlélmzési üzem.

— **Hósi halál.** Kriener Jenő, a budapesti Népoparának volt tagja két évi frontszolgálat után az olasz határon hósi halált halt. Kriener Szegeden volt tanító, akinek érces basszus hangját Márkus Dezső, a Népoparra volt igazgatója fedezte föl és szerződtette a Népoparához. A kiváló énekesnek különösen a Quo Vadis budapesti előadásán volt nagy sikere. — A m. kir. 302. honvéd gy. e. róm. kath. lelkészi hivatala arról értesítette a város polgármesteri hivatalát, hogy **Bajusz Mihály 5. honvéd gy. e.-beli, a 302. honvéd gy. e.-be osztott honvéd őrzető június 10-én az orosz határon hósi halált halt.** — A polgármesteri hivatal ezton értesíti Bajusz Mihály hozzátartozóit.

— **Kicsépell gabona közlélmzésre.** Dr. Somogyi Szilveszter polgármester a szombati tanácsülésen bejelentette, hogy a kormány utólagos jóváhagyása reményében összeírta és összeszedette a város területén a már kicsépell gabonát és átadta a liszthivatalnak közlélmzési célokra. A tanács helyeslőleg vette tudomásul a polgármester bejelentését.

— **Rokkantak kérvénye állandó ellátásért.** A polgármesteri hivatal közli: A honvédelmi miniszteriumnak rendelete értelmében azok, akik szolgálati idejük alatt szenvedett sérülés, vagy aközben szerzett betegségük miatt keresetképtelenné váltak, azt a kérelmüket, miszerint állandó ellátásban részesíttessenek, a fogyatkozást feltüntetve, annak a személyes szolgálat közben történt keletkezését megállapító és keresetképtelenségét igazoló orvosi bizonyítvánnyal felszerelve a tartózkodási

helyük szerint illetékes községi előljáráóság utján a járási tisztviselőhöz, illetőleg a város polgármesteréhez adják be.

— **Vásárlási igazolványok kiadása.** 1916. augusztus 16-tól 1917. augusztus 15-ig terjedő időre joga van mindenkinek, aki maga nem termelő, a polgármester által részére kiállított vásárlási igazolvány alapján házi szükségletére búzát, rozsot kétszerest, ködest vagy árpát a város egész területén vásárolni és pedig földmunkával foglalkozó fejekint és havonkint az összes gabonanevelőkből 18, más személyek pedig 10 kg-ot, egész évre tehát a földmunkával foglalkozó személyenkint 216, mások pedig 120 kg-ot. Minden egyes személy számára kijár ez a mennyiség, tehát a csecsemők, a cselédek, az ott étkező vendégek ellátásában levő egyének (internátusok, kórházak teljes ellátásban részesülő munkások stb.) részére is. Mindenki megveheti akár az egész évi szükségletét, akár annak egy részét a kiállított igazolványok alapján. Kevesebbet azonban vagy többet nem szabad venni, mint amilyen mennyiség az igazolványon kitüntetve van. Az igazolványt az eladónak át kell adni, mert később, mikor majd a pénzügyőrök, a rendőrség, államrendőrség vagy más e célra kiküldendő közegek ellenőrizni fogják, hogy a termelő gabonájából van, ez az igazolvány fog részére igazolásul szolgálni. Ha valaki egy gazdától nem bírja megvenni a szükséges mennyiséget, úgy két vagy több kisebb részleteket tartalmazó igazolványt kérjen. Egy-egy igazolványon azonban 100 kilónál kevesebb nem lehet. A vásárlási igazolvány át nem ruházható és ennek alapján kizárólag csak az vásárolhat, akinek részére az igazolvány szól. A vásárlás 1916. október 15-ig történhetik; ha addig valaki nem vásárolt, az igazolványt vissza kell szolgáltatni a polgármesteri hivatalba, mert azok, akik maguk részére nem vásárolnak, mint állami, illetve hatósági ellátásban részesülők külön jegyzékbe vétetnek és ebbe a jegyzékbe azok, akiknek vásárlási igazolványuk még kint van, fel nem vehetők. A vásárlási igazolványokat július 24-től kezdve a polgármesteri hivatal a városi kereskedelmi iskola leányosztályaiban fogja kiállítani.

— **Leégett kendergyári raktár.** Az ujjverbászi Hungária kendergyár r.-t. egyik raktára teljesen leégett. A raktárban mintegy 160 méter kender volt felhalmozva. A kár 150—160.000 korona. A Hungária kendergyárnak az ujjszegedi kendergyár egyik alapító részvényese, Szász Ernő igazgató Ujjverbászra utazott, hogy a tüzkarról személyes meggyőződést szerezzen.

— **A nem fegyveres szolgálatot teljesítők felmentése.** A polgármesteri hivatal közli: A honvédelmi miniszterium rendelete értelmében a hadicéli személyes szolgálat teljesítésére igénybe vett egyének felmentése iránti kérelmeket ezton nem a honvédelmi miniszteriumhoz kell küldeni, hanem az ily irányu kérelmeket **mindenkor az illetékes közigazgatási hatóságokhoz adják be.** A kérvényt hatósági véleményel a főispán utján a honvédelmi miniszteriumhoz terjesztik föl.

— **Gyilkolt a villám.** Szombaton délután a Ballagi-tó földeken krumpliszedéssel volt elfoglalva Márki János 14 esztendősi fiú és két fivére, amikor a vihar kitört. A fiú egy akácfa alá menekült, ahová a villám becsapott és agyonsújtotta. Megjelent a helyszínen dr. Berkes kerületi tiszti orvos, aki megállapította, hogy villámesapás okozta a fiú halálát. — A szombat délutáni vihart a Tábor-utca 2. szám alatt levő üzletének ajtajából szemlélte Schossberger Izrael böröndös. Egyszerre egy óriási csattanás hallatszott, amitől Schossberger annyira megijedt, hogy szívzélhűdést kapott és szörnyethalt. A városi közkórház hullaházába szállították.

KORZÓ MOZI

Igazgató: VAS SANDOR.

Telefón 11-85.

Ma vasárnap

Szeged kedvence

Varjas Antal

uri primás és dalénekes fellépte

RÁCZ JANCSI

budapesti cigányprimás 10 tagu

zenekarával.

Mindennap teljesen új dalokkal.

Előadások pénteken és szombaton 6 és 9 órakor,

vasárnap 5, 7 és 9 órakor.

Helyárak a délutáni előadásokon a rendesek. Az esti előadás.

Páholy v. zsölye 2 kor. I. hely 1:50, II. hely 1 kor. III. hely 60 fill.

— **Megbüntetett tejhamisítók.** Egész sereg tejhamisító fölött ítélkezett szombaton dr. *Temesváry Géza* főkapitány-helyettes, kihágási bíró. Volt a vádlottak közt olyan is, aki negyed ízben állott tejhamisításért a rendőrbíró előtt. *Harminc napi elzárásra* ítélte dr. *Temesváry Adamov* Ráda gyálai fiút, aki notórius tejhamisító. *Adamov* kocsiján talált kétszáz liter tejet a rendőrség elkobozta. *Sztankov* Milán gyálai gazdálkodó is visszaeső bűnös. A vádhatóság képviselője dr. *Detre János*, városi ügyész a btk. 314. paragrafusába ütköző közegészség elleni vétség, illetve a büntető novella 54. paragrafusába ütköző *csalás vétségét* látta a vádlott cselekményében fennforogni, miért is indítványozta, hogy az iratok a járásbíró-sághoz tétessenek át. A kihágási bíró így határozott.

— **Dolgoznak a hadifoglyok.** A törvényhatósági munka- és hadifogoly bizottság szombaton délben a polgármester elnöklésével ülést tartott. Az ülésen a hadifogolytartó gazdák tették meg jelentéseiket a foglyok gazdasági munkájáról.

— **Elfogott lóköltő.** Egy veszedelmes tolvajt és lóköltőt kerített kézre a horgosi esendőrőség. *Dombi Áronnak* hívják a betörőt, aki a katonaságtól is megszökött. A esendőrök a vendéglőben tartóztatták le és Szegedre kísérték, ahol átadták az ügyészségnek.

— **Óriási az érdeklődés** *Varjas Antai* vasárnap esti utolsó fellépte iránt a közönség körében. *Varjas* a vasárnapi bűnelőadáson *Rácz János* cigányprimás és zenekarának kísérete mellett teljesen új dalokat fog előadni. Kedvező idő esetén az előadás a Kózmózi nyári helyiségében lesz.

— **Éva.** Rendkívüli finom és művészi dán társadalmi dráma, a főszerepben *Gudrun Houlberg* és *Waldemár Meöller* a kiváló dán művésze lesz a Vass-mózi vasárnapi műsora. A kísérő műsoron *Moritz* és *Max Lindner* szereplnek.

— **Európa szálloda Brassó.** Csinosan berendezett szálloda a város legforgalmasabb pontján. 40 szoba. Olcsó árak. Pontos kiszolgálás. Társaskocsi minden vonathoz. A pályaudvarról a szálloda közúti vasuton 19 perc alatt elérhető. A közúti vasut főtéri megállóhelye a szálloda közelében van.

Irógépszalag—szénpapír és az összes írógép kellékek állandóan raktáron tart és díjmentesen felszereli **Keller** Írógépállalat Szeged, Széchenyi-tér 8. Telefon 363.

— **Nyári tanfolyamok a nyelviskolában** német, francia, angol nyelvekből kezdők és haladók, tanulók és felnőttek külön-külön.

Mélyen leszállított árban eladatnak se-lyem-, moire és lüster-felöltők, bluzok, ruhák, alsók stb. Reményiné *Feldman Sári* női divtatháza Szeged, főposta mellett.

VASS MOZGÓ-SZINHÁZ
TELEFON 807.

Vasárnap, július 23-án

Szenzációs társadalmi dráma!

ÉVA.

Egy anya kálváriája 3 részben.

A főszerepben:

Gudrun Houlberg és *Waldemar Möller*.

Előadások délután 3 órától kezdve. — Gyermekeknek csak az első előadásra érvényesek.

TUDOMÁNY IRODALOM

0000

Ima 1916-ban.

— **Molnár Jenő verseskönyve.** —

A tartalmas és művészi magyar háborús irodalomban figyelemreméltó hely jut *Molnár Jenő* verskötetének, amelyben az író, a kinek a humor egyik főerőssége, ünnepi érzéseiről tesz vallomást. *Molnár Jenő* imára kulcsolt kézzel borul le az emberi szenvedések oltára előtt és ajkán szomorú, bánatos fohások hangoznak el. Nem szab új irányokat, de nem is szegődik tettető módon egyikhez sem. Kerüli a feltűnést, a mesterkéltséget és a versei olyanok, mint egy-egy lélekből fakadó, szívből feltörő imádság. Az őszinteség és közvetlen hang a legszebb ékessége ezeknek a verseknek, amelyeket kiváló költői kvalitások szálaltattak meg.

A versekből a háború ezernyi fájdalma és panasa zokog fel; de ezek az érzelmek a költő lelkében megtisztulnak a hitben és a magyar őserőbe vetett rendületlen bizalomban, miként a „*Hivatalom*” című egyik legszebb versében mondja:

— Vallom, mi legszebb és mi leggonoszabb,
Minden magyar jót, minden magyar rosszat.
És vallom: soha sem lesz aratástok,
Nem lesz e földön kozákuraságtok,
Ez az ég soha nem terül felétek,
Szellő Tiszánkról nem lebeg felétek . . .

Bár a sok szép között nehéz válogatni, talán a leggyönyörűbb az „*A katonafeleség*” című vers, amelynek bevezető szakasza ez:

— Édes uram, esőnd van a szobámba,
Esti esőnd, ki virraszt s fölriad.
Farkasszemét néz velem a lámpa
S mosolyog rám a te kis fiad.
Szempilláim félig lecsukódnak,
A kezeim összekulesolódnak —
Ugy nézem a kicsi fiadat:
Te, te vagy magad!

Az édesanya emlékének több verset szentel a költő: *Mit hallok én? Egy anya elment.* *Halk éjjeli beszélgetés.* *Az édesanya.*

— Sójakok szálltak, sójakok gyültek,
Ringatva busan két anya lelkét
S felhővé váltak s harmatot szültek
Leereszkedve . . .
Azóta könny hull ott azon a tájon
Minden keresztre.

A testvéri szeretet talál művészi kifejezésre az „*Öcsémnek — Szibériába*” című versben:

„Kedves öcsém, ez a levél
Betűt nem kíván, mert szívemben él.
Messzi mezőkre sóhaj üzi,
Mint lány kötést sebedre tüzi.
Szárnyaló postám nincs rakva mással,
Hozzad siet egy iramodással.
Lovaeskám nincs, de toporzékol,
Kocsisom: a láz, néha a tóboly.
Vágtat a táltos száz veszedelmen,
Ostora: egyre apadtabb türelmem,
Abrakja felhő, patája szellő.

Majd tovább:

Kedvs öcsém, ez a levél
A hómezők fölött zenél.
Ezüstpíhek ha hullanak:
Hü sójakok, testvérszavak,
S ha lecsitul a kósza szél,
Figyelj: kislányod gögicsél.
Két izenet így elsuhan,
Egymást érintik boldogan,

Két könnyes, néma izenet:
Egymásba hulló hőszemek,
Két sóhajposta, két levél,
Mely szívben él s szívet cserél.

Megkapó, szívbe markoló a „*Roham után*” című vers, amelyet *Kiss József*nek ajánlja szerző:

— Pajtás, de szépen muzsikálnak —
Vagy tüzerek, vagy angyalok,
Hogy udvarolnak a halálnak! —
Pajtás, én mostan meghalok,
Terítsd rám a köpönyeget,
Ott hagytam a gulák megett . . .
Aztán: egy utolsó sóhajtas —
Fektesse le, pajtás! . . .

Jó megfigyelésről tanuskodik és ötletes *Az utolsó este.* — *A vak katona*, a *Csak még egyszer*, a *Bölcsődal*, a *Viszik, viszik*, a *Csodabakancs* című költemények mind-mind díszsei az izléseken kiállított verskötetnek, a mely a *Singer* és *Wolfner* cég kiadásában jelent meg.

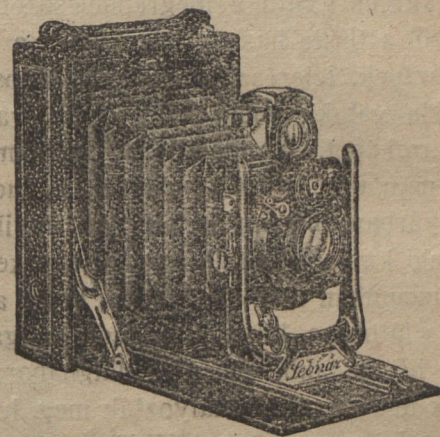
— **Aratás** lesz a címe dr. *Pártos Zoltán* ismert nevű szegedi író-orvos verseskönyvének, amely a közeli hetekben jelen meg Szegeden. *Pártos* dr. valamennyi költeménye egy intellektuális fényfelme nemes alkotása, egy mélyen látó és mélyen járó pszichiáter-írónak heves és fájdalmas vallomása az ő szent asszonyához. *Pártos* dr. könyve a modern magyar könyvpiacnak előreláthatóan finom és értékes szenzációja lesz. A művészi kiállítású kötet megrendelhető *Várnay L.* könyvkereskedésében és a szerzőnél. Ára: három korona. Címnapját *Heller Ödön*, a kiváló szegedi festőművész rajzolja.

A Royal kávéházban minden este

Batla Kálmán

hirnemes szólista. Szeged legkedveltebb zenekara játszik.

Fényképezési gépek.

10—500 koronáig Görz és Zeiss lencsékkel. Nagy raktár mindenféle fényképezési cikkekben, — eredeti gyári árakban —

Sandberg Henrik optikai intézet
Szeged, Széchenyi-tér 16.

T. vevőimnek jól berendezett sötét kamrát díjtalanul rendelkezésére bocsájtok.

Alkalmi könyvvásár Várnay L. Könyvkereskedésében, Szegeden.

==== Az irodalom legnagyobb kincsei rendkívül leszállított áron szerezhethők be. ====

Csaló képügnök.

— A háboru új szélhámosa a tanyákon. —

(Saját tudósítónktól.) A háboru szélhámosainak egyik legújabb trükkje foglalkoztatja jelenleg a szegedi rendőrséget. Több tanyai asszony tett ugyanis feljelentést egy ismeretlen képügnök ellen, aki a falvakat, tanyákat sorra járja és megrendeléseket gyűjt, előlegeket csikor ki, de képet nem száll. Legutóbb Dorozsmán működött a „csó művész” ur nem megveendő eredményei.

Lássuk csak hogyan működnek az ilyen szélhámosok. A festőművész ur rendszeren jó svádájú, elegáns ember, aki mint minden simanyelvű szélhámos „agyonbeszéli” az áldozatát. Hiába válaszolják neki, hogy nincs szükségük képre, a szélhámos nem tágit és ritkán távozik valahonnan rendelés, illetve előleg nélkül. A háboru alatt könnyebb terük van a képcsalóknak, hiszen annak a szegény falusi asszonnak, akinek az ura a harterőn elesett, nem sok biztatás kell, hogy egy „művészi kivitelű, életnagyságu” képet rendeljen. Husz korona egy életnagyságu képnek az ára, az előleg pedig tíz, a legrosszabb esetben meg öt korona. A képre aztán várhat a rendelő ítéletnapig.

Az a csaló, aki Szeged környékét választotta működése színteréül, a hadijótékonyssággal kapcsolta össze kisdud játékaikat. Valahonnan egy Vörös kereszt kitüntetés szerzett és amikor belépett a rendelőhöz, feltűzte az ordót. Beszéd közben aztán ügyesen ráterelte az áldozat figyelmét a kitüntetésre és félórás beszéddel szolgált arról, miért kapta a keresztet. Elmondta, hogy a trónörökös megbízásából járja sorra a falvakat és gyűjti a megrendeléseket, amelyekből a tiszta haszon felerészben a Vörös-Keresztnek, felerészben pedig a 46-osoknak jut. Ha valaki megrendeli a fia, vagy az ura arcképét, — mondta a szélhámos — úgy nem egy képet készítenek a budapesti képgyárban, hanem kettőt. Az egyiket a rendelő kapja, a másik meg díszes keretben a muzeumban lesz elhelyezve, hogy az utókor is láthassa, kik voltak azok az igaz magyar hősök, akik ebben a világháboruban a vériük hullásával akadályozták meg, hogy ne a muszka arasson az Alföldön.

A szegény parasztasszonyt egy ilyen hazafias mázu mesével félóra alatt „bedüti”

a csaló, aki az egész faluban hasonló módon dolgozik. Mire az intelligensebb emberek rájönnek, hogy szélhámos garázdálkodik a faluban és pénzt csal ki a hiszékeny emberektől, a művész ur már a hetedik háttárban jár.

SZINHÁZ MŰVÉSZET

0000

— **Képzőművészeti ösztöndíj.** Jelentettük, hogy a városi tanács pályázatot hirdetett Szeged közönsége által I. Ferenc József nevére alapított képzőművészeti alapítványra, amelynek évi kamatai mintegy ezer koronát tesznek ki. Az alapítványra, amelyre július huszonötödikéig lehet pályázni, eddig csak Laászló Gyula 46-os főhadnagy jelentette be igényét. Édes apja művészi portréjával, egy mesteri kivitelű mellszoborral és néhány olajfestménnyel vesz részt a pályázaton. Különösen figyelemreméltó az „Existeur” című tanulmány, amelyet a bécsi képzőművészeti akadémia felvételi vizsgájára készített Laászló főhadnagy.

Felelős szerkesztő: Pásztor József.

Kiadótulajdonos: Várnay L.

Café Restaurant

NEUHOLD

Feketesas-utca 11. sz. Hétválasztó.

Naponia

frissen csapolt

sör. Különő borok.

Állandóan izletes Zónareggelik. Minden időben étkezés. Naponia zene.

Tisztelettel Neuhold Dezső.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal Kárász-utca 9

Szenzációs ujdonság!

Neumann Frigyes:

Középeurópa

Ára 5 korona.

Aage Madelung:

A megbélyegzettek

Regény ..... Ára 5 K 20 fill.

Csathó Kálmán:

A varju a toronyórán

Ára 4 K 50 fill.

Kenedi Géza:

Írások és tanulmányok

Ára 3 korona.

Herczeg Ferenc

A hét sváb

Regény ..... 3 K 50 fill.

Pásztor Arpád

Találkozásom Poe Edgarral

Ára 3 korona.

Kapható:

Várnay L. könyvkereskedésében.

Gyomorbajosok di- csérik a Leinzinger-féle gyomoresopp jó hatását, Uv gje 1 koronáért kapható Leinzinger Gyula, gyógyszer-tárában Szeged.

Izzad valamely testrésze? Ugy használja a dr. Leinzinger-féle kpró- bált szert. Üvege 70 fill- érért kapható Leinzinger gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Hajhullás, hajkorpa gyorsan elmúlik a Leinzinger-féle „Chinaha- j- szesz” által. Ára K 1-50 Kapható Leinzinger Gyula gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Hajöszülés ellen csakis az ártalmatlan Leinzinger-féle „Hajrestorer” használja. Ára 1 K 50 fill. Kapható Leinzinger Gyula gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Legjobb hajfestő az országosan elismert Leinzinger-féle. Ára 3 korona. Kapható Leinzinger Gyula gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Fájós fogára vegyen mielőbb a híres Leinzinger-féle fogcséppből üvege 70 fillérért kapható Leinzinger Gyula gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 2500

Alkalmi könyvvásár Várnay L. Könyvkereskedésében, Szegeden.

==== Az irodalom legnagyobb kincsei rendkívül leszállított áron szerezhethők be. ====

VÁRNAY L.

'DELMAGYARORSZÁG'

politikai napilap
kiadóhivatala.

SZEGED,
Kárász-utca 9. szám.

Telefon: 81.

Csekkszám: 5512.

'DELMAGYARORSZÁG'

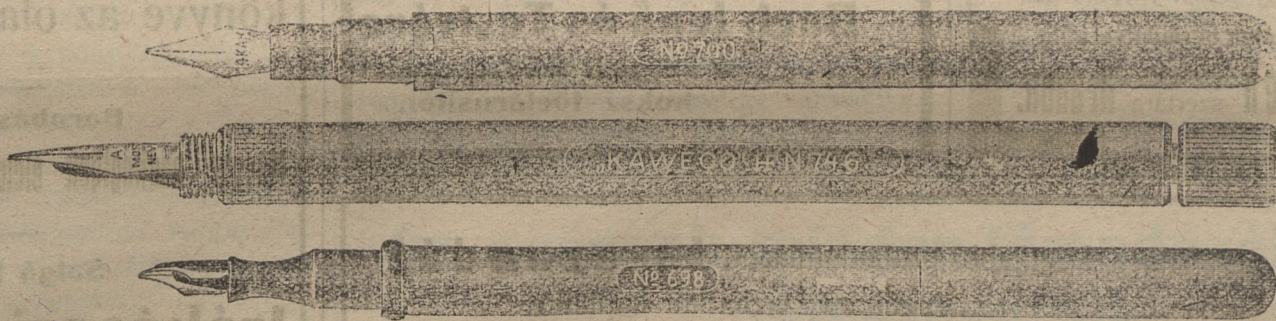
politikai napilap
kiadóhivatala.

Könyvnyomdai műintézete,
könyvkötészet, üzletkönyv-
gyár, vonalzó intézete és
ruggyanta-bélyegző gyára
minden e szakmákba vágó
munkát izléses kivitelben
és szolid áruk mellett készít.

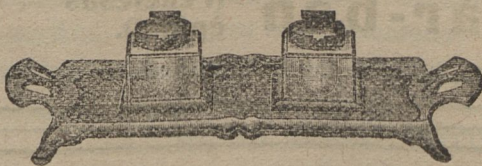
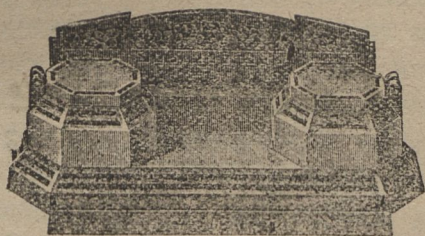
M. kir. csendőrségi,
községi, közigazga-
tási és ügyvédi nyom-
tatványok raktára!!

Könyv-, zenemű-, papir- és
írószer nagykereskedés.
Irodai felszerelési cikkek,
üzleti- és másolókönyvek,
író- és másoló-tenták, toll,
itatós, törlogummi, pecsét-
viasz nagyválasztéka.

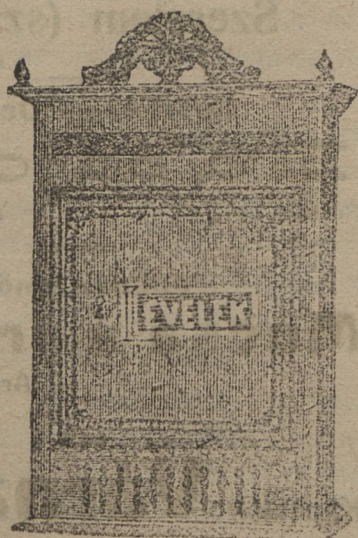
Töltött tollszárak 1 koronától 25 koronáig.

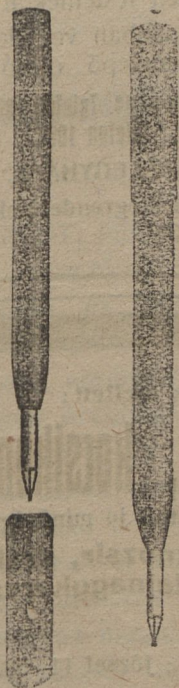
Asztali tintafartók.

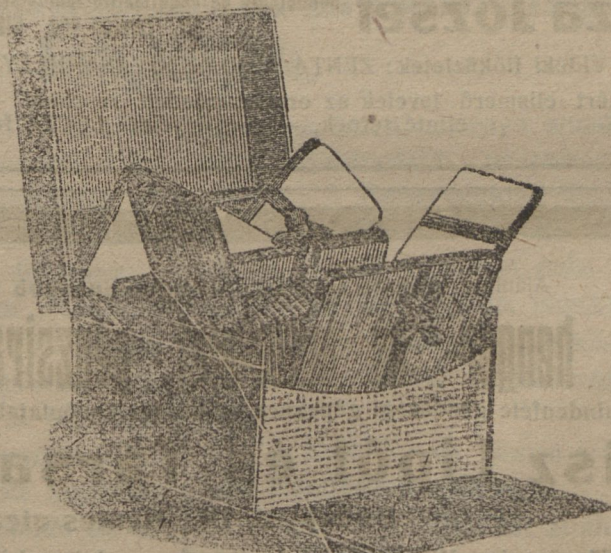
Levélgyűjtő szekrény pléhből, kulcsesal.

Zsebirónok hegyvédővel.

Legfinomabb levélpapírok nagy választékban.

Telefon:
13-16.Telefon:
13-16.

Cséplésre

porosz és osztrai kőszent
vidékre bármely vasutállo-
másra jutányos áron szállít

Viderker Pál szén- és
fakereskedő
Szegeden. Honvéd-tér 1. sz.

Csodás hatású arcszépítő és finomító
A világhírű FÖLDES-féle

MARGIT CRÉME ÉS SZAPPAN

a Margit-crème zsírtalan, ártalmatlan,
rögtön szépít. Ára 1 kor. 20 fill.

A Földes-féle Margit-szappan pár nap
alatt lemossa a szeplőket, májfoltokat s meg-
szünteti minden bőrbajt. Ára 1 K 20 fill.

Kapható minden gyógyszerárban, dro-
gueriában és illatszerkereskedésben.

Szegeden kapható: Borbély József gyógyszerárban.

6 koronás rendeléseket bérmentve küld

Földes Kelemen gyógy-
szertára **Aradon.**

Fényképezőgépek

s az összes fényképe-
szeti cikkek kaphatók a

Segesváry-drogeriában

Kárász-utca 6. Telefon 3-42.

Az összes haretetek legjobb és legát-
tekinthetőbb térképei legolcsóbb áron

Várnay L.

könyvkereskedésében (Kárász-utca 9.)

Felhívás!

Felkérjük a t. c. ve-
vőközönseget, hogy

pirszén (kokszt)

szükségletét már
most irodánkban
előjegyeztetni szí-
veskedjék, hogy mó-
dunkban legyen kel-
lő beosztással a
szállításokról gon-
doskodni.

Bach Jenő és Testvére

a szegedi lékszeszgyári
kokszt főelárusítói.

Legújabb szabadalmazott **fa-szandál**

rugékony, vízhatlan kapható

páronként	22-28	30-35	36-42
	K. 3-90	5.-	5-50

Károlyi-utcai Bazár-ban

(Feketesas
épület).

Telefon 14-95.

Gyász esetben

Férfi, női és gyermekruhák

Luczsa József

szövet és selyemruhák, férfi öltönyök stb.
soronkívül egészben festetnek feketére.

leggondosabban vegyileg tisztít-
tatnak meglepő olcsó áron

helmetfestő és vegytisztító ipartelepén, Kazinczy-u. 14. Telefon 1075, Artila-u.
10. Telefon 994, Gizella-tér 3. Telefon 1055.

Vidéki fióközletek: ZENTA, HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, KISKUNFÉLEGYHÁZA.

Jó munkáért elismerő levelek az ország minden részéből. — Vidéki megrendelések azonnal
elintéztetnek. — Sürgőnycim: LUCZA festő Szeged.

Ajánlunk azonnali szállításra a legjutányosabb napiárak mellett:

Gép-, henger- és autólaját, gépsziradékat, kocsikenőcsőt

és mindenféle gazdasági gépekhez szükséges kenőolajakat szavatolt jó minőségben.

Weisz Lipót és Társa

disznózsir, szalonna-
és olajnagykereskedők

Budapest, IX., Hentes-utca 17.

Sürgőnycim: WEISSEFETT Budapest.

Interurbán-telefon: József 14-50.

Modorai könyvtárak

Wiczmandy Jenő:

Vörös ördög szabadságon

Ára 3 korona.

Dr. Radó Sámuel:

Jolm Bull és társai

Ára 3 korona.

Dr. Kunos Ignác:

Török nyelvkönyv

Ára 3 K 60 fill.

Böszörményi Zoltán:

A halál elébe

Ára 3 korona.

Pogány József:

A földre szállt pokol

(Az Isonzo epasza.) Ára 3 K 50 fill.

Szederkényi Anna:

Amig egy asszony eljut odáig

Regény . . . . . Ára 1 K 90 fill.

Herczeg Géza

könyve az olasz harctérről

Ára 3 korona.

Barabás Béla:

Magyar hadifoglyok élete orosz és olasz földön

Ára 3 korona.

Salgó Ernő:

Irók és szindarabok

Ára 3 K 50 fill.

ifj. Pintér Imre:

Csata tüzben

Ára 2 korona.

Babits Mihály:

Recitativ (versek)

Ára 4 korona.

Beria Lajos:

Szerelem (szinmű)

Ára 1 K 40 fill

Kosztolányi Dezső:

Bübbajosok

Novellák . . . . . Ára 3 K 50 fill.

Molnár Jenő:

Muesa a fronton

Ára 2 K 50 fillér.

Várnay L.

Kaphatók: **Várnay L.**
könyvkereskedésében SZEGED, Kárász-utca 9.